

‘La xarxa ultra’

DAVID BOU
DIRECTA-KO KAZETARIA

ARGIArekin azken kolaborazioa egin nuenetik lau hilabete igaro direnean, testu honen bidez nire iritzi-artikuluei berriro heldu diet, baina azalduko dizuet zergatik alde egin dudan denboraldi honetan aldizkari maitagarri honen orrialdeetatik.

Otsailaren 20an *La xarxa ultra* (Ultra sare) dokumentala estreinatu zen, TV3ko (Kataluniako telebista publikoa) Sense Ficció programarako egin dugun ikus-entzunezko proiektua. Gizartearen gehien-goarentzat kezkarria bezain ezezaguna den fenomeno bat irudikatzeke enkargua genuen: nola sartzten den ultraeskuina sare sozialen bidez gazteen bizitzetan.

Kataluniako Centre de Estudis de Opinió (CEO) zentroak egindako makroinkestaren arabera, Z belaunaldiko gazteen %9 (15 eta 25 urte bitartekoak, gutxi gorabehera) eskala ideologikoko 8-10 artean dago, hau da, eskuin muturrean. Gehienak gizonezkoak dira, eta nahiz eta kopurua anekdotikoa iruditu, kontuan izan behar dugu ehunekoak aurreko belaunaldikoaren ia bikoitza dela.

Joera berria markatzen du datu horrek, eta gazteen boto-portzentaje handi bat ultraeskuineko aukerentzat dela adierazten du. Joera horrek dagoeneko erakundeen taula politiko-instituzionala baldintzatzen du munduko leku askotan, eta badirudi ez duela goia jo. Modan al dago *fatxa* izatea? Zergatik ikusten dute gazte batzuek ultraeskuina sistemaren aurkakotzat?

'Fatxatuber' deiturikoak Javier Negreren Estado de Alarma bezalako atarietan sortzen diren polemikez elikatzen dira, gorroto diskurtsoak inpunitate osoz zabaltzeko

Erantzunak ugariak dira, baina Espainiako Estatuan nabarmentzekoa da eduki sortzaile jakin batzuek eta albiste faltsuak sortzeko plataformek izan dituzten bultzada eta ospea. Are gehiago kontuan hartuta ikerketa guztiak berresten dutela sare sozialak direla belaunaldi berriek informatzeko gehien erabiltzen dituzten kanalak, eta ez hedabide konbentzionalak.

Fatxatuber deiturikoak, hala nola Infovlogger edo Libertad y lo que Surja, Javier Negreren Estado de Alarma bezalako atarietan sortzen diren polemikez elikatzen dira, eztabaida politikoa intoxikatzeke eta gorroto-diskurtsoak inpunitate osoz zabaltzeko. Plataformek oso eginkizun garrantzitsua dute,

izan ere, iritzi misogino, homofobo edo arrazistak zigortu beharrean, algoritmoek gatazka sortzen duten edukiak sustatzen dituzte, eta, beraz, erabiltzaileak sarean mantentzea eta argitalpenak monetarizatzea lortzen dute.

Sare konplexu honen gailurrean, Vox eta PP bezalako alderdiak aurkitzen ditugu. Publizitate instituzionala kontratatuz eta aurrekontu partida propioak emanez, interneteko ospetsu berri hauek finantzatzen dituzte, arreta desbideratzeko eta agenda mediatikoa euren aldeko tokietara eramateko.

Dokumentala egiteko baldintza bat zegoen: protagonistek hitz egitea. Horregatik elkarrizketatu genituen eskuin muturreko nerabe asko eta lehen aipatutako hiru sortzaileak. Erronka handia zen, nola eman ahotza beren diskurtsoak sustatu eta zuritu gabe? Ez dizuet *spoiler* egingo, baina orain arte publikoak eta kritikak ahalegina goraiatu dute.

Gure ondorio nagusia da –ikusle asko izan dituela kontuan edukita– lortu dugula agerian uztea guri partida irabazteko erabiltzen ari diren estrategietako bat. Honezkero, jada ez zen bideragarria fenomenoari ezikusiarena egitea haren hazkundea saihesteko. Gonbidatzen zaituztet dokumentala ikustera, zeuon ondorioak ateratzera eta horren arabera jokatzera, gure gazteen artean gorrotoaren hazia loratu ez dadin. Oraindik garaiz gabilta. ●